

REPUBLIKA SRPSKA
VLADA

PRIJEDLOG
(po hitnom postupku)

ZAKON
O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNIM TUŽILAŠTVIMA
REPUBLIKE SRPSKE

Banja Luka, april 2024. godine

Prijedlog
(po hitnom postupku)

ZAKON
O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNIM TUŽILAŠTVIMA
REPUBLIKE SRPSKE

Član 1.

U Zakonu o javnim tužilaštvima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 69/16), u članu 40. u stavu 2. u tački 7) riječ: „i“ briše se i dodaje zapeta.

U tački 8) poslije riječi: „zakonom“ dodaju se zapeta i nova tačka 9), koja glasi:
„9) nadzor nad finansijskim i materijalnim poslovanjem tužilaštava“.

Član 2.

Poslije člana 42. dodaje se novi član 42a, koji glasi:

„Član 42a.

(1) Ako Ministarstvo utvrdi da u obavljanju poslova tužilačke uprave postoje nepravilnosti u primjeni ovog zakona, kao i u primjeni drugih propisa, Ministarstvo će zahtijevati od glavnog republičkog, specijalnog ili okružnog tužioca da akt koji nije u skladu sa zakonom ili podzakonskim aktom stavi van snage.

(2) Ukoliko glavni republički, specijalni ili okružni tužilac ne postupi po zahtjevu iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo donosi akt kojim poništava ili ukida takav akt u skladu sa pravilima Zakona o opštem upravnom postupku.

(3) Akt Ministarstva je konačan.

(4) Protiv akta iz stava 3. ovog člana može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.“

Član 3.

U članu 44. poslije stava 4. dodaju se novi st. 5. i 6, koji glase:

„(5) Radnici tužilaštava zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme nakon sprovedenog javnog konkursa, koji se sprovodi uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.

(6) Izuzetno od stava 5. ovog člana, radni odnos u tužilaštvima bez javnog konkursa može se zasnovati na određeno vrijeme radi zamjene odsutnog radnika do njegovog povratka na rad ili zbog privremeno povećanog obima posla, najduže do šest mjeseci, a koji se sprovodi uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.“

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nenad Stevandić

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENI I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNIM
TUŽILAŠTVIMA REPUBLIKE SRPSKE

(po hitnom postupku)

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona utvrđen je u članu 128. Ustava Republike Srpske, prema kojem je javno tužilaštvo samostalan državni organ koji goni učinioce krivičnih i drugih po zakonu kažnjivih djela i ulaže pravna sredstva radi zaštite zakonitosti, kao i da se osnivanje, organizacija i nadležnosti javnog tužilaštva uređuju zakonom, zatim u Amandmanu XXXII u članu 68. t. 10) Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika uređuje i obezbjeđuje organizaciju, nadležnosti i rad državnih organa.

Članom 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske propisano je da Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA ZA IZRADU ZAKONA I DRUGIH PROPISA REPUBLIKE SRPSKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.02-020-1316/24 od 23. aprila 2024. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 128. Ustava Republike Srpske, prema kojem je javno tužilaštvo samostalan državni organ koji goni učinioce krivičnih i drugih po zakonu kažnjivih djela i ulaže pravna sredstva radi zaštite zakonitosti, da se osnivanje, organizacija i nadležnosti javnog tužilaštva uređuju zakonom, te da javno tužilaštvo vrši svoju funkciju na osnovu Ustava i zakona, u Amandmanu XXXII tačka 10) na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika uređuje i obezbjeđuje organizaciju, nadležnosti i rad državnih organa, kao i u članu 70. stav 1. tačka 2. Ustava Republike Srpske kojim je propisano da Narodna skupština donosi zakone, druge propise i opšte akte.

Ovom izmjenom i dopunama zakona vrši se dopuna odredbe koja se odnosi na nadležnosti Ministarstva u smislu kontrole nad radom tužilačke uprave, u vidu nadzora nad finansijskim i materijalnim poslovanjem tužilaštava, kao i odredaba koje se odnose na postupanje Ministarstva u slučaju postojanja nepravilnosti u primjeni ovog zakona i primjeni drugih propisa, te kontrole nad sprovođenjem javnih konkursa u tužilaštvima.

Obrađivač je, u skladu sa članom 41. stav 1. t. 5) i 6) i članom 56. stav 2. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), obrazložio razloge za donošenje Zakona, razloge za donošenje po hitnom postupku i razloge za izmjenu i dopune. U skladu sa navedenim, obrađivač Zakona navodi da su razlozi za donošenje sadržani u potrebi jačanja nadzora Ministarstva nad radom tužilačke uprave, kao i procedure zapošljavanja s obzirom na to da je to organ koji se finansira iz budžeta. S tim u vezi, pristupilo se izradi ovog zakona.

U skladu sa članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20), obrađivač ovog zakona je obrazložio razloge za donošenje zakona po hitnom postupku.

Ovaj sekretarijat u postupku konsultacija sa obrađivačem nije imao primjedaba i sugestija na tekst Zakona.

Imajući u vidu da postoji ustavni osnov za donošenje ovog zakona, da je Zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa

Republike Srpske, mišljenje je Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo da se Prijedlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o javnim tužilaštvima Republike Srpske, po hitnom postupku, može uputiti u dalju proceduru.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-1301/24 od 22. aprila 2024. godine, a nakon uvida u propise Evropske unije i analize Prijedloga zakona o izmjeni i dopunama Zakona o javnim tužilaštvima Republike Srpske, koji se upućuje po hitnom postupku, nisu ustanovljeni sekundarni obavezujući izvori prava EU relevantni za predmet uređivanja dostavljenog prijedloga. Zbog toga u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „Neprimjenjivo“.

Ukazuje se predlagачu na određenu praksu i standarde Savjeta Evrope u predmetnoj materiji, i to:

- Mišljenje br. 13 (2018) Konsultativnog savjeta evropskih tužilaca o nezavisnosti, odgovornosti i etici tužilaca i
- Preporuku Rec(2000)19 Komiteta ministara Savjeta Evrope o ulozi javnog tužilaštva u krivičnom pravnom sistemu.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Članom 17. Zakona o republičkoj upravi („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 i 90/23) propisano je da Ministarstvo pravde obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na upravni nadzor nad radom pravosudne uprave. Članom 57. Zakona o sudovima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 37/12, 14/14 - odluka Ustavnog Suda, 44/15, 39/16 - odluka Ustavnog Suda i 100/17) propisano je da u obavljanju poslova pravosudne uprave koji se odnose na organizaciju, praćenje i način rada sudova, te osiguranje materijalnih, finansijskih i drugih uslova za rad suda, Ministarstvo može zahtijevati od predsjednika suda da akt koji nije u skladu sa zakonom ili podzakonskim aktom stavi van snage, a ukoliko predsjednik suda ne postupi po takvom zahtjevu, Ministarstvo donosi akt kojim poništava ili ukida takav akt, u skladu sa pravilima Zakona o opštem upravnom postupku. Istim zakonom, članom 77. stav 1, propisano je da radnici suda zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme nakon sprovedenog javnog konkursa, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Ministarstva. Izuzetno, radni odnos u sudovima bez javnog konkursa može se zasnovati na određeno vrijeme radi zamjene odsutnog radnika do njegovog povratka na rad i privremeno povećanog obima posla najduže do šest mjeseci, uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva. Na ovaj način, uspostavljena je finansijska disciplina u radu sudova, a radni odnos administrativnog osoblja u sudovima zasniva se u skladu sa finansijskim sredstvima odobrenim Budžetom Republike Srpske, odnosno institucije u koju se prijem vrši, o čemu Ministarstvo vodi računa. Nadzor nad pravilnim obavljanjem poslova pravosudne uprave u sudovima obavljaju inspektori Ministarstva.

Narodna skupština Republike Srpske usvojila je Zakon o javnim tužilaštvima Republike Srpske na Trinaestoj sjednici, održanoj 23. juna 2016. godine, a stupio je na snagu 24. avgusta 2016. godine. Prema članu 1. ovog zakona, ovim zakonom uređuju se organizacija, nadležnost i ovlašćenje javnih tužilaštava u Republici Srpskoj, uslovi i mandat za vršenje tužilačke funkcije, pitanje uređivanja tužilačke uprave, kao i sredstva za rad tužilaštava u Republici Srpskoj.

U članu 4. ovog zakona predviđeno je da u okviru svojih nadležnosti, tužilaštva štite

ostvarivanje ljudskih prava i slobode svih, zagarantovanih Ustavom i zakonom, i obezbjeđuju ustavnost i zakonitost.

Javna tužilaštva su samostalni državni organi koji u okviru propisanih prava i dužnosti preduzimaju zakonom određene mjere u pogledu otkrivanja i gonjenja učinilaca krivičnih djela i ulažu pravne lijekove radi zaštite zakonitosti.

Tužilaštva u Republici Srpskoj se osnivaju i ukidaju zakonom, a finansiraju iz budžeta Republike Srpske. Članom 40. Zakona o javnim tužilaštvima Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 69/2016) propisano je da u okviru svojih ovlašćenja Ministarstvo ostvaruje određena prava i obaveze u vezi sa pitanjima tužilačke uprave. Međutim, zakon ne propisuje i ne definiše jasno postupak ukoliko se utvrdi da u tužilaštvu postoje nepravilnosti u primjeni zakona ili drugih propisa koji se odnose na poslove tužilačke uprave, kao ni obavezu tužilaštava da prilikom svakog novog prijema u radni odnos zatraži saglasnost Ministarstva pravde, a u cilju praćenja njihovog finansijskog poslovanja. S obzirom da je Zakonom o budžetskom sistemu Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br. 121/12, 52/14, 103/15 i 15/16) članom 40. stav 1. propisano da je budžetskim korisnicima dozvoljeno da stvaraju obaveze i koriste sredstva samo za namjene i do visine raspoloživih sredstava utvrđenih budžetom, ukazala se potreba za preciziranjem normi koje se odnose na poslove tužilačke uprave i njihovo usklađivanje sa normama koje se odnose na poslove sudske uprave.

V RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Članom 213. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 66/20) data je mogućnost, izuzetno, za donošenje zakona po hitnom postupku u slučaju kada se zakonom uređuju pitanja i odnosi nastali usljed okolnosti koje nisu mogle da se predvide, a nedonošenje zakona po hitnom postupku bi moglo prouzrokovati štetne posljedice po život i zdravlje ljudi, bezbjednost Republike i rad organa i organizacija.

Ovim zakonom preciziraju se norme vezane za poslove tužilačke uprave, kao i uvođenje kontrole u vezi sa zasnivanjem radnog odnosa u tužilaštvima, i to zasnivanja radnog odnosa na određeno ili neodređeno vrijeme, na koji način se stvaraju pretpostavke za praćenje primjene Zakona o budžetskom sistemu Republike Srpske. Neusvajanjem ovog zakona može doći do štetnih posljedica za rad i tužilaštava i Ministarstva pravde, radi čega su ispunjene pretpostavke da se zakon donese po hitnom postupku.

VI OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. propisuje se da u ostvarivanju redovnih poslova tužilačke uprave Ministarstvo, između ostalog, vrši i nadzor nad finansijskim i materijalnim poslovanjem tužilaštava.

Članom 2. dodaje se novi član 42a. kojim se propisuje da ako Ministarstvo utvrdi da u obavljanju poslova tužilačke uprave postoje nepravilnosti u primjeni ovog zakona, kao i u primjeni drugih propisa, Ministarstvo će zahtijevati od glavnog republičkog, specijalnog ili okružnog tužioca da akt koji nije u skladu sa zakonom ili podzakonskim aktom stavi van snage. Dalje, propisuje se ukoliko glavni republički, specijalni ili okružni tužilac ne postupi po takvom zahtjevu, Ministarstvo donosi akt kojim poništava ili ukida takav akt u skladu sa pravilima Zakona o opštem upravnom postupku, kao i da je akt ministra konačan.

Članom 3. vrši se dopuna člana 44. kojom se propisuje da radnici tužilaštava zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme nakon sprovedenog javnog konkursa, po prethodno pribavljenoj saglasnosti ministra, a izuzetno, radni odnos u tužilaštvima bez javnog

konkursa može se zasnovati na određeno vrijeme radi zamjene odsutnog radnika do njegovog povratka na rad ili zbog privremeno povećanog obima posla, najduže do šest mjeseci, uz prethodno pribavljenu saglasnost ministra.

Članom 4. propisuje se stupanje na snagu ovog zakona.

VII PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH, IZMJENU ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

Tačkom V stav 2. Odluke o procjeni uticaja propisa („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 8/23), procjena uticaja propisa ne sprovodi se na propise koji se donose po hitnom postupku.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za primjenu ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva u budžetu Republike Srpske.

ZAKON O JAVNIM TUŽILAŠTVIMA REPUBLIKE SRPSKE
(Tekst predložene izmjene i dopuna ugrađen u tekst Zakona)

GLAVA VI
TUŽILAČKA UPRAVA

Član 40.

(1) U okviru svojih ovlašćenja Ministarstvo ostvaruje određena prava i obaveze u vezi sa pitanjima tužilačke uprave.

(2) U ostvarivanju redovnih poslova tužilačke uprave Ministarstvo:

1) vrši nadzor i prati primjenu ovog zakona i drugih propisa koji se odnose na organizaciju i poslovanje tužilaštva,

2) prati obavljanje poslova tužilačke uprave,

3) daje saglasnost na Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i poslovanju tužilaštava Republike Srpske, kojim se uređuju unutrašnja organizacija i sistematizacija radnih mjesta u Republičkom tužilaštvu, okružnim tužilaštvima i Posebnom odjeljenju za suzbijanje korupcije, organizovanog i najtežih oblika privrednog kriminala,

4) saraduje sa glavnim republičkim tužiocem i glavnim okružnim tužiocem u rješavanju pritužbi koje prima Ministarstvo, a koje se odnose na tužilačku upravu,

5) daje prijedloge glavnom republičkom tužiocu i s njim saraduje radi unapređivanja organizacije i poslovanja tužilaštva,

6) prikuplja statističke podatke o radu tužilaštva,

7) obezbjeđuje materijalne uslove za rad tužilaštva,

8) vrši i nadležnosti u vezi sa budžetom za rad tužilaštva u skladu sa zakonom,

9) nadzor nad finansijskim i materijalnim poslovanjem tužilaštava.

Član 42.

Ako Ministarstvo utvrdi da u tužilaštvu postoje nepravilnosti u primjeni ovog zakona, kao i primjeni drugih propisa koji se odnose na organizaciju i poslovanje tužilaštva, o tome će obavijestiti glavnog republičkog tužioca i rješenjem naložiti otklanjanje uočenih nepravilnosti ili pokretanje postupka za utvrđivanje odgovornosti.

Član 42a.

(1) Ako Ministarstvo utvrdi da u obavljanju poslova tužilačke uprave postoje nepravilnosti u primjeni ovog zakona, kao i u primjeni drugih propisa, Ministarstvo će zahtijevati od glavnog republičkog, specijalnog ili okružnog tužioca da akt koji nije u skladu sa zakonom ili podzakonskim aktom stavi van snage.

(2) Ukoliko glavni republički, specijalni ili okružni tužilac ne postupi po zahtjevu iz stava 2. ovog člana, Ministarstvo donosi akt kojim poništava ili ukida takav akt u skladu sa pravilima Zakona o opštem upravnom postupku.

(3) Akt Ministarstva je konačan.

(4) Protiv akta iz stava 3. ovog člana može se pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom.

GLAVA VII
RADNICI TUŽILAŠTVA

Član 44.

(1) Radnicima tužilaštva, u smislu ovog zakona, smatraju se sva zaposlena lica u tužilaštvu, osim tužilaca.

(2) Struktura radnika tužilaštva treba da odražava nacionalnu strukturu stanovništva prema posljednjem popisu.

(3) Propisi Republike Srpske o radnim odnosima radnika u republičkim organima uprave shodno se primjenjuju i na radnike tužilaštava, ako zakonom nije drugačije određeno.

(4) Rezultati rada radnika tužilaštva ocjenjuju se godišnje u skladu sa pravilnikom koji donosi glavni republički tužilac.

(5) Radnici tužilaštava zasnivaju radni odnos na neodređeno vrijeme nakon sprovedenog javnog konkursa, koji se sprovodi uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.

(6) Izuzetno od stava 5. ovog člana, radni odnos u tužilaštvima bez javnog konkursa može se zasnovati na određeno vrijeme radi zamjene odsutnog radnika do njegovog povratka na rad ili zbog privremeno povećanog obima posla, najduže do šest mjeseci, a koji se sprovodi uz prethodno pribavljenu saglasnost Ministarstva.